

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 2 april 1946 kl. 5 em.

Utrikesutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ratificering av vissa ändringar i stadgan för Internationella arbetsorganisationen.

Genom en den 25 januari 1946 dagtecknad, till utrikesutskottet hänvisad proposition, nr 58, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för nämnda dag föreslagit riksdagen att samtycka till att den akt angående ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadgar, som antogs vid Internationella arbetskonferensens tjugosjunde sammanträde, må av Kungl. Maj:t för Sveriges del ratificeras.

I fråga om aktens text får utskottet hänvisa till den svenska översättning därav, som finnes återgiven som bilaga till propositionen.

Av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet framgår bl. a. följande:

Internationella arbetskonferensens tjugosjunde sammanträde hölls i Paris under tiden 15 oktober—5 november 1945. I sammanträdet deltog representanter för 48 medlemsstater, av vilka 35 sändt fullständiga delegationer, d. v. s. två regeringsombud samt ett ombud från vardera av arbetsgivar- och arbetarsidorna. Sverige deltog i sammanträdet med en fullständig delegation. Bland de av konferensen fattade besluten märkes en »Akt angående ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga». Aktens innebörd är att frigöra organisationen från sambandet med Nationernas förbund, bereda den organisatorisk och finansiell autonomi från den dag detta samband upphör samt att öppna möjligheter för en anknytning av organisationen till den nya säkerhetsorganisationen »Förenade Nationerna». De ändringar i organisationens stadga, som akten inför, avse tre frågor, nämligen medlemskap i Internationella arbetsorganisationen, organisationens finansiering och slutligen proceduren för ikraftträdande av framtida ändringar i organisationens stadga.

Beträffande medlemskap i organisationen har hittills gällt, att en medlem i Nationernas förbund automatiskt blivit medlem även i Internationella arbetsorganisationen. I praxis har därjämte organisationen ansetts oförhindrad besluta om upptagande av nya medlemmar bland nationer, som icke varit anslutna till Nationernas förbund. Enligt den ändrade lydelse av stadgans art. 1, vilken införes genom akten, skola organisationens medlemmar i första hand utgöras av de stater, som voro medlemmar den 1 november 1945.

Vidare kan varje annan stat, som är medlem av Förenta Nationerna, erhålla medlemskap i arbetsorganisationen genom en anmälan till Internationella arbetsbyråns direktör, att staten i fråga godtager de i arbetsorganisationens stadga angivna förpliktelserna. Slutligen kan organisationens allmänna konferens antaga medlemmar, därest beslut härom fattas med två tredjedelars majoritet, innefattande två tredjedelar av de närvarande, röstande regeringsombuden.

Vad beträffar arbetsorganisationens finansiering föreskriver nu gällande art. 13, att organisationens utgifter skola bestridas ur Nationernas förbunds allmänna budget. I sin ändrade lydelse bemyndigar art. 13 organisationen att med Förenta Nationerna avsluta sådana finansiella och budgetära avtal, som må befinnas lämpliga. Intill dess dylika överenskommelser träffats, skola enligt nämnda artikel beslut om godkännande av Internationella arbetsorganisationens budget ävensom beslut i fråga om fördelning av medlemmarnas bidrag för att bli va gällande fattas av konferensen med två tredjedelar av de i omröstningen deltagande ombudens röster samt godkännas av ett av regeringsombud bestående utskott. Denna regel skall även gälla, därest vid något tillfälle i framtiden träffad överenskommelse mellan Internationella arbetsorganisationen och Förenta Nationerna icke skulle vara i kraft.

Vad vidare angår den genom akten införda nya proceduren för vidtagande av ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga märkes följande: Enligt nu gällande system kräves, att ändringar, som antagits av konferensen med två tredjedelars majoritet av avgivna röster, skola för att träda i kraft ratificeras av de stater, som äro representerade i Nationernas förbunds råd samt av tre fjärdedelar av organisationens medlemmar. Enligt den föreslagna ändrade proceduren har proportionen av medlemmar, som måste ratificera en ändring, för att denna skall träda i kraft, jämkats från tre fjärdedelar till två tredjedelar. Dessutom förutses, att ändringen skall finna gillande av fem bland de åtta medlemmar, vilka i enlighet med stadgans bestämmelser ingå i styrelsen i egenskap av sådana medlemmar, som i industriellt hänseende äro de mest betydande. För närvarande innehas dessa platser av Amerikas förenta stater, Belgien, Canada, Frankrike, Indien, Kina, Nederländerna och Storbritannien.

Slutligen må nämnas, att akten genomför en formell ändring i inledningen av organisationens stadga, varigenom uttryckligen införes benämningen »Stadga för Internationella arbetsorganisationen».

Delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet har förordat ratifikation av de nya bestämmelserna. Enligt för utskottet tillgängliga uppgifter hava förslag om ratifikation av akten angående ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga förelagts vederbörande folkrepresentationer av bland andra brittiska, norska och schweiziska regeringarna.

Utskottet.

Utskottet, som inhämtat, att Nationernas förbunds år 1939 ajournerade församling kallats att åter sammanträda i Genève den 8 april 1946, och att

avsikten då är att skrida till en upplösning av förbundet, finner det angeläget, att Internationella arbetsorganisationen beredes möjlighet att oberoende av förbundet fortsätta sin verksamhet. De ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga, vilka i detta syfte utformats i den med propositionen överlämnade akten, finner utskottet vara ändamålsenliga och erinrar om den i propositionen återgivna resolution enligt vilken Internationella arbetskonferensen förväntar, att ifrågavarande akt kommer att hava ratificerats av samtliga medlemsstater före öppnandet av konferensens nästa allmänna sammanträde, vilket är avsett att äga rum i september månad innevarande år.

Under hänvisning till det sålunda anförda hemställer utskottet,

att riksdagen måtte med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition samtycka till att den akt angående ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga, som antogs vid Internationella arbetskonferensens tjugosjunde sammanträde, må av Kungl. Maj:t för Sveriges del ratificeras.

Stockholm den 2 april 1946.

På utrikesutskottets vägnar:

RICKARD SANDLER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit
från första kammaren: herrar *Sandler, Åkerberg, Domö, Bärge, Björnsson, Anderson, Ivar, von Heland* och *Bergvall*; samt
från andra kammaren: herrar *Skoglund, Ward, Lindqvist, Ohlin, Fast, Bagge, Liedberg* och *Svensson* i Grönvik.
